

ጊዜን ሰብን ኣብ ቃልሲ ንዓወትና ነናቶም ብጽሒት ኣለዎም

መበገሲ'ዚ ኣርእስቲ ንጉዳይ ህዝብናን ሃገርና ኣብ ነካይዶ ቃልሲ ከም ሰባት ጊዜ ንዝህበና ዕድላት ብኣፈራሻ፡ ፍሉይ ኩነታት ብኸመይ ንጥቀመሉን ንራብሓና ከንውዕሎ ንጽዕርን ንደክምን ንቃለስን ዝብል'ዩ። ንሕና ንጊዜ፡ ጊዜ ንዓና ብኸመይ ይገልጸና።

ጊዜ ንባዕሉ ብመዕቕኒ ወይ ብመቕጽጋ ዝልካዕ ይኹንምበር ንዘይተወሰነ ቀጻሊ ህላውነት ዘለዎ'ዩ። ጊዜ ብተፈጥሮን ብስነ ፍልጠትን መለክዕታት ኣለዎ። ጊዜ ካብ ዓንኸል ተፈጥሮን ስነ ፍልጠን ኣይወጽእን። ጊዜ ብተፈጥሮ ወይ ጥንታዊ መለክዒ ካብ ንግሆ ንምሸት፡ ብወቕቲታት ከኣ ሓጋይ ጸደይ ክረምቲ ቐውዒ ክረኣ ዝኸእል ቀጻሊ'ዩ። ብስነ ፍልጠት ወይ ዘመናዊ ኣቋጻጽራ እንተኾነውን ብክልኢት ደቂቕ ሰዓት መዓልቲ ሰሙን ወዘተ ውሱን ገደብ ዘለዎ መስመር ግን ከኣ ዘየቋረጽን ጠጠው ዘይብልን፡ ዘይጸበይን'ዩ። ጊዜን ሰብን ብዝተፈላልዩ መንገዲ ነናቶም ጊዜ ኣለዎም። ደቂ ሰባት ነቲ መስመር ጊዜ ተጠቀምቲ ደኣ'ምበር ስርርዓቶም መደባቶም ኣካይድኦም ከም ዋሕዚ ጊዜ ዝኸየድ ኣይኮነን። ሰባት ከም ምንባር ኣብ ውሽጢ ጊዜ ደኣ ይንበሩ'ምበር ብኣጠቓቕማ ጊዜ ንመደባቶም ቀጻልነት ክህልዎ ክዕወትሉን ክስርሕሉን ብሙሉእ ግብራውነት ከስንይዎ ዘይክኣልዎ ብዙሕ ኣርእስቲ ክጥቀስ ይከኣል።

ሰባት ከም'ቲ ጊዜ ተዳልዩ ብቀጻልነት ዝኸይድ ባህርይ ወይ ኣካይዳ ንስለ ዘይብሉም፡ ጊዜ ንዘይጸበ ስርሓቶም ክጠዓዓሙ (ፖሊቲካ) ብቐጻራታት ብዘይጠቐሙ ዝኣልፍ ኣዝዩ ብዙሕ'ዩ። ይኹንምበር ጊዜ ካብ ጥንቲ ክሳብ ሕጂ ጸሓይ ትበርቕ ጸሓይ ትዓርብ ዝተለወጠ የብሉን። ግን ደቂ ሰባት ብኸመይ ንጊዜ ይጥቀሙሉ ካብ'ቲ ዋሕዚ ጊዜ ይፈላለ።

ጊዜ ንደቂ ሰባት ብዙሕ ዕድላት'ዩ ዝህብ። እቲ ዕድላት ከኣ ተተመሳሊሱ ይደጋገም ዝጥቀመሉ እንተዘይተረኸቡ ግን ጊዜ ኣይጸበን ስቕ'ሉ ከኣ ይውሕዝ ይኸይድ። ምእንቲ'ዚ እቲ ጊዜ ሓሲሙ ዝበሃል፡ ጊዜ ተቐይሩ ዝበሃል ኣብ ቦትኡ ዘሎ መገለጺ ዶ ኾን ይኸውን! ኣይኮነን ፈጺሙ ኣይኮነን። ደቂ ሰባት ምስ ጊዜ ዘለዎ ዋሕዚ ወይ ኣካይዳ ንዘይምብቓዕ ጊዜ ከፊኡ ጊዜ ተቐይሩ ዝብል ዘረባ ይመጽእ።

ብሓቂ ባህርያዊ ይኹን ካልእ ብጠንቂ ደቂ ሰባት ዝፍጠሩ ሓደጋታት ንጊዜ ከይትቐመሉ ዝዕንቑ፡ዝኸልኸሉ፡ ዘዳኸሙ ኣለዉ። እቲ ዕንቑፋት፡ ምድኻምን ዝኸልኸል ኩነታትን ግን ጊዚያዊ። ድኸመት፡ ዕንቑፋት ንተጻረርቲ ኩነታቶም ሰዓርን ተዓዋትን ኮይኑ ክወጽእ ድምር ነቲ ዝሓለፈ ክሳራታት ንምትካእ ምስ ዋሕዚ ጊዜ መደባትካ ምስራዕ እቲ ጊዜ ዝህቦ ተደጋጋሚ ዕድላት'ዩ።

በቲ ዝኸፍኦ ኩነታት ጊዜ ንምንጽጻር ዝከኣል ኣብነት ኩናት'ዩ። ኣብ ኩናት'ኳ ሰዓርን ተሳዕርን ስለ ዘሎ፡ ክልቲኡ ወገናት ዝሰዓረን ዝተሳዕረን ውጽኢት ኩናት ንምግምጋም ዘኸእል ኩነት ኣሎዎ'ዩ። ዝተዓወቲ ኣብ ዝህለሞ መደብ ፡ ዝተሳዕሩ ኣብ ዝዕቐበሉ ቦታ ምስ በጽሑ ሓደ ዓወት ንምሕፋስ፡ ሓደን ክሳራታቲ ንምድባስ እቲ ጊዜ ዝህቦም ዕድላት ማዕረ ክንደይ ይጥቀሙ'ዩ ፍልልያቶም። ዝጸዕረን ጊዜ ዝተጠቐመሉን ከኣ ይዕወት።

ካልእ መረዳእታ፡ ሓደ ሓረስታይ ኣብ ውሱን ወርሓት ግራት ጸጊኡ ሓሪሱ እንተዘይዘሪኡ ንጊዜ ብግቡእ እንተዘይ ተጠቐመሉን ኣብ እዋን ቀውዒ እዋን ክማረር ግቡእ ኣይመስልን። ፍሉይ ኩነታት ዋሕዲ ዝኖሩ ነቕጽን ኣንበጣ እንተዘይኮይኑ። ይኹንምበር ሓደ ሓረስታይ ብሰንኪ ጊዜ ዝህቦ ዕድላት ብግቡእ ዘይምጥቃም ንሓደ ዓመት ዘይኮነስ ንዊሕ ዓመታት ክሳቕን ክስደድን ዝገብር ኩነታት ይበጽሕ።

ዝተዓወተ ብጃህራ፡ ዝተሳዕረ ብተስፋ ቅብጻት ይኹን ካልእ ምክንያታት ንዘለዎ ጊዜ ዘይምጥቃም ብፍላይ ዝተሳዕረ ሸነኽ ጊዜ ተቐይሩ ንዝብል መግለጺ ምቅዳም ቅኑዕ ኣይኮነን።።። ጊዜ ስኣኣርን ተሳዓርን፡ ተቃዋሚ መለኽትን ሓደ'ዩ። እቲ ኣገዳሲ ሕቶ ግን ንጊዜ መን ብዝበለጸ ይጥቀመሉ እዩ።

ብዛዕባ ጊዜ ዘዛርብ ዘሎ ሓደ'ቲ ቀንዲ ጉዳይ ህዝብና ን27 ዓመታት ኣብ ትሕቲ ምልካዊ ምሕደራ ህግዲፍ ዘሕለፎ ስቓይ መዋእል ሓደ ወለዶ ንምዝካር'ዩ። 27 ዓመት ምስ'ቲ መዋእል ብረታዊ ተጋድሎ ንነጻነት መሰታ'ዩ ክበሃል ይኸእል። እቲ ኩነታት ይፈላለ ደእ'ምበር እቲ ጊዜ ሓደ'ዩ። ኣብ መዋእል ብረታዊ ተጋድሎ ንነጻነት ዝሓለፈ ጊዜ ብንጥፈት ተሰርሒሉ ብዙሕ ዓወት ተሓፊሱ ንዘንተ ዕለት ዘይርሳዕ ታሪኽ ከኣ ሰኒዱ ኣሎ። ሰነድ መስዋእቲ ስንክልና፡ ትብዓት፡ ሓብ፡ ንቅሓት ውዳብ፡ ተበግሶ፡ ተወፋይነት ትግባረ፡ ስነ ስርዓት ወዘተ ቀንዲ ረቋሕቲ ዓወታት ገድሊ ህዝቢ ኤርትራ'ዩም ዝነበሩ።

ኣብ'ዚ ሓደ ዘይከሓድ ሓቂ ነይሩ፡ ገድሊ ህዝቢ ኤርትራ መሓዙት ነይሮሞ፡ መሓዙት ንዋታዊ ደገፍ፡ መሓዙት ሞራላዊ ደገፍ ሕጂ ግን የለዉን። እቲ ጊዜን ዝተፈለየ ዕድል ዝህብን ኩነታት ግን ኣሎ። ንዋታዊ ደገፍ መሓዙት ጠፊኡ ብኤርትራዊ ንዋታዊ ገንዘባዊ ደገፍ ክትካእ ዘኸእል ጊዜ ዝሃቦ ዕድል ኣዝዩ ሰፊሕ ዝርገሐ ኮይኑ መጺኡ። ሞራላዊ ደገፍ መሓዙት ጠፊኡ ብኤርትራዊ ሞራላዊ ደገፍ ክትካእ ዘኸእል ዕድል ከምኡ..... ይኹንምበር መን ተጠቐመሉ። ኤርትራ ከም ሓንቲ ሓዳስ ሃገር ንዓለም ዘደናገረ ተርእዮ ንሓጺር እዋን ተቀልቐሉ ከም ዝነበረን፡ ምልካዊ ባህርያ ህግዲፍ ግን ክቃላዕ ጊዜ ኣይወሰደሉን።

እሞ ሎሚ'ኽ ደምበተቃውሞ ነቲ ዝኸሰር ጊዜ፡ ጊዜ ዝሃቦ ዕድል ንምትካእ ንድሕነት ህዝቢ እንታይ'ዩ ክገብር ዝግብኡን ዘለዎን? እወ ብዙሕ'ኳ እንተዘየተባህለ ከም ሰባት መጠን ንጊዜ ዝሃበና ዕድል ብግቡእ ክንጥቀመሉ ዘኸእለና ከም'ቲ ጊዜ ብዘይምቁራጽ ንዘይተወሰነ ህላወ ዘለዎን ዘረጋግጹን፡ ደመበ ተቃውሞ ከኣ ብዘይምቁራጽ ኣብ ሓደነት ኣብ ሓባራዊ ኣሰራርሓ ንምብጻሕ ወሰን ዘይብሉ ኩሉንተናዊ ቃልሲ ከካይድ ይግባእ። ዘይምቁራጽ ቃልሲሲ ሕራይ፡ ወሰን ዘይብሉ ኽ እንታይ ማለት'ዩ ዝብል ሓታቲ ኣይሰኣን ይኸውን። እወ ወሰን ዘይብሉ ኩሉ ኣብ ሓደነት ህዝብን መሬትን ዝኣምን ሓባራዊ ኣረኣእያ

ዘለዎም ኤርትራዊ ሓይልታት አንጻር ምልካዊ ስርዓት ህግዲፍ ጎረቤት ጎረቤት ምስላፍ ማለት'ዩ። ብሓቂ ዓወት ከቃልጥፍ ዝኸኸል ከአ እዚ ሓባራዊ አሰራርብን ምድግጋፍን ምስ ዝህሉ ጥራሕ'ዩ። ነቲ መሓዙት ዝግምዎ ዝነበሩ ንዋታውን ገንዘባውን ሞራላውን ደገፋት ብኤርትራዊ ክትካእ ዘኸኸሎ ክውንነት ንዘሎ ምጥቃም ንዘየለ ማለታት ምፍጣር ምብልሓት'ዩ። እዚ ከአ ዘይከኸል መደብን ስርሓት ኣይኮነን። ምድላይን ዘይምድላይን ግን ኣሎ። ምስ'ቲ ግዜን ቦታ ንደቂ ሰባት ዝህሉ ተደጋጋሚ ዕድላትን ዝዛመድ ዘተሓማሚ ኣይኮነን። ግዜ ወገን ተጠቓሚ'ዩ። ግዜ ወገን ጸዕርን ስርሓትን ሓደ ሸነኽ። ወገን ስምምዓትን ሰነትን ሓልዮትን ካልኣይ ሸነኽ'ዩ። ካብ ብሓሳብ ጥራሕ ከይደቐስካ ምሕዳር ብስራሕ ከይደቐስካ ምሕዳር ይሓይሽ። ንድሕነት ንሰላም ዲሞክራሲን ንምርግጋጽ ምስ ግዜ ምቅድዳም፣ ምስ ግዜ ምሽማው ተረባሕቲ ምኃን ዓብይ ዓወት'ዩ።

ዘለኣለማዊ ክብርን ዝኸርን ንሰውኣትና
ዜናን ሓበሬታ
ሰዲህኤ
12 የካቲት 2019